

سیگار کشیدن در کوبا

در جست و جوی ساز و کارهای قانونی لازم

تناقض عجیبی است که در کشوری مانند کوبا که تمایل صریح به کاهش استعمال دخانیات دارد، سیگار و تنباکو همچنان در فهرست محصولات جیره‌بندی خانوار گنجانده می‌شود. بر اساس سالنامه جمعیتی 2022، بیش از 8.7 میلیون نفر بالای 20 سال در کشور وجود دارد که حق خرید 4 پاکت سیگار در ماه را بصورت کالای جیره بندی دارند. به این ترتیب بیش از 35 میلیون بسته با قیمت بسیار پایین به بازار عرضه می شود که معادل بیش از 700 میلیون نخ سیگار در هر ماه است. این بدون احتساب آن چیزی است که در شبکه گسترده‌تر رستوران ها و مراکز تفریحی، کافه‌ها، کیوسک‌ها و فروشگاه‌های مختلف به‌طور آزادانه فروخته می‌شود. پس شایسته است که بپرسیم: آیا تمام اقدامات لازم برای متوقف کردن اپیدمی مصرف نیکوتین در کوبا انجام می شود؟

نسل بدون دود

بر اساس آخرین گزارش سازمان جهانی بهداشت در مورد اپیدمی جهانی دخانیات، 71 درصد از جمعیت جهان در کشورهای زندگی می کنند که یکی از شش اقدام ضروری برای محدود کردن اثرات این بیماری همه گیر انجام شده است. با این حال، برخی از دولت ها تصمیمات جسورانه تری برای جلوگیری از تشدید آن اتخاذ می کنند. یک نمونه از این کارها تصویب لایحه تنباکو و ویپ (بخارسازها) است که اخیراً توسط مجلس عوام پارلمان انگلیس با هدف ایجاد نسل عاری از دود و مقابله با مشکل دود سازها تصویب شده است. به طور خاص این قانون، فروش محصولات تنباکو یا مشتقات آنها شامل سیگار، مواد مبتنی بر نیکوتین و غیره را به هر فردی که پس از 1 ژانویه 2009 متولد شده باشد جرم انگاری می کند. این قانون یک ویژگی دارد: در زمان اجرا، هر سال سن قانونی مجاز برای خرید این محصولات یک سال افزایش می یابد. هدف این است که از جایگزینی نسلی از سیگاری ها با نسلی دیگر اجتناب شود و طبق قانون به جوانان «آزادی برای زندگی طولانی تر، سالم تر و پربارتر» بدهد.

این قانون که قرار است در اول آوریل سال آینده لازم الاجرا شود، یک ویژگی خاص دارد. نه خود تنباکو را جریمه می کند و نه از هر کسی که امروز می تواند آن را بخرد و در آینده نمی تواند این کار را انجام دهد، زیرا به گفته ویکتوریا اتکین، وزیر بریتانیایی، دولت برای اعمال مراقبت های بهداشتی و اجتماعی، به دنبال اهریمن ساختن از افرادی که سیگار می کشند، نیست بلکه به دنبال محافظت از نسل های جدید در برابر این عادت مضر می باشد و به معتادان کمک می کنند تا سیگار را ترک کنند و بودجه عمومی اختصاص داده شده به این امر را دو برابر نمایند.

یکی دیگر از مواردی که در قانون گنجانده شده، مربوط به بخارسازها (ویپ) است که به سیگار الکترونیکی معروف هستند. بر اساس مقاله ای که در وب سایت انجمن سرطان آمریکا منتشر شده است، این دستگاه ها شامل یک باتری برای احتراق، یک منبع گرما است که مایع موجود در کارتریج را به "آئروسول ذرات ریز" تبدیل می کند. این می تواند بر پایه نیکوتین حل شده در روغن و سایر محصولات مانند کانابینوئیدهای مصنوعی باشد. در نهایت، آنها شامل یک دهانه برای استنشاق آئروسول هستند. ویپینگ در چندین کشور اروپایی به یک مشکل جدی تبدیل شده است که حتی به مدارس نیز رسیده است. این محصولات با قیمت های بسیار پایین به فروش می رسند و در قفسه هایی با شیرینی و آب نبات به اشتراک گذاشته می شوند. برای موثرتر کردن این استراتژی فروش وحشتناک، برچسب های آنها حاوی شخصیت های کارتونی است و طعم هایی به ترکیبات مبتنی بر نیکوتین اضافه می شود. از این رو، قانون جدید، همه چیز مربوط به طعم ها،

بسته‌بندی و نحوه نمایش ویپ‌ها در فروشگاه‌ها را نیز تنظیم می‌کند تا از اعتیاد کودکان به نیکوتین به این طریق جلوگیری شود.

یک بیماری همه گیر در میان همه گیری ها

علاقه بریتانیایی ها به پایان دادن به سیگار، بدون شک قابل ستایش است، به ویژه زمانی که ارقام ایجاد شده توسط این بیماری همه گیر مشخص باشد. بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، سالانه بیش از 8 میلیون نفر در جهان بر اثر بیماری های مرتبط با سیگار جان خود را از دست می دهند. به خاطر داشته باشید که طبق گزارش سازمان ملل، تعداد مرگ و میر ناشی از کووید-19 بین سال‌های 2020 تا 2021 فقط به 14.9 میلیون نفر می رسید. این نشان دهنده حدود 7.5 میلیون مرگ در سال است که 500000 نفر کمتر از کسانی است که در اثر دخانیات می میرند. علاوه بر این، اکثر این مرگ و میرها در کشورهای با درآمد کم و متوسط مانند کوبا رخ می دهد.

طبق گفته سازمان بهداشت پان آمریکا (PAHO) تنباکو تنها محصول مصرفی قانونی است که در صورت استفاده دقیقاً مطابق دستورالعمل سازنده، نیمی از مصرف کنندگان خود را می کشد. چرا که به گفته همین منبع، شرکت ها سالانه رقم گزاف 8 میلیارد دلار را صرف بازاریابی می کنند که سود هنگفتی برای آنها به همراه دارد. در همین حال، تنها از نظر بهره وری و هزینه‌های بهداشتی از دست رفته، هزینه جهانی سیگار 1.4 تریلیون دلار تخمین زده می‌شود که تقریباً 2 درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) جهان را نشان می‌دهد. اگر از دیدگاه پزشکی صحبت کنیم، امید به زندگی افراد سیگاری به طور متوسط 10 سال کمتر از افراد غیر سیگاری است. اما حتی اینها نیز از خطرات مستثنی نیستند، زیرا قرار گرفتن در معرض دود تنباکوی دیگران باعث مرگ 1.2 میلیون نفر در سال می شود. علاوه بر این، از هر دو کودک در جهان، نزدیک به 1 نفر هوای آلوده به دود تنباکو را تنفس می کند و 65000 کودک در نتیجه آن جان خود را از دست می دهند. موارد فوق نیمی از 110000 مرگ و میر ناشی از یک بیماری همه گیر وحشتناک دیگر HIV/AIDS در کودکان در سال 2019 را نشان می دهد.

تجربه بوتان

شاید بتوان فکر کرد که راه حل ممنوعیت کامل تجارت سیگار است. این کاری است که کشور بوتان در قاره آسیا انجام داد، پادشاهی کوچکی با 700000 نفر ساکن در رشته کوه های هیمالیا، در همسایگی نپال، هند و چین، جایی که از سال 2005 قانونی تصویب شد که به دنبال ایجاد کشوری عاری از دود بود. با این حال،

تا سال 2011 این اقدام بسیار بی اثر بود و به جای کاهش مصرف، یک بازار سیاه پر رونق ایجاد کرد که از هند می آمد. در تلاش برای جلوگیری از این پدیده، در آن سال بیش از 50 نفر به دلیل تخلف از مقررات شدید گمرکی که فقط اجازه واردات 200 نخ سیگار را می داد، زندانی شده بودند. یکی از مواردی که بیش از همه مورد توجه قرار گرفت، یک راهب بودایی بود که به دلیل عدم نگهداری سند و واردات 74 بسته تنباکوی جویندی، به زندان و سه سال محکوم شد. موارد فوق باعث واکنش خشمگینانه در شبکه های اجتماعی این کشور آسیایی شد.

آیا سیاست های نظارتی موثر هستند؟

یک نقطه عطف در مبارزه جهانی علیه همه گیری دخانیات، تصویب کنوانسیون چارچوب سازمان جهانی بهداشت در مورد کنترل دخانیات (WHO FCTC) توسط بیش از 160 کشور، از جمله کوبا، در سال 2005 بود. این اولین معاهده بین المللی بهداشت عمومی بود که توسط WHO حمایت شد و حاوی دستورالعمل هایی برای اجرای اقدامات کنترل دخانیات بود. از جمله مفاد کلیدی این سند، الزام به افزایش مالیات بر محصولات دخانیات (ماده 6) توسط کشورهای امضاکننده است که همچنین باید در برابر قرار گرفتن در معرض دود دیگران در محل کار، اماکن عمومی بسته و حمل و نقل عمومی محافظت کنند (ماده 8). این توافقنامه شامل هشدارهای بهداشتی اجباری روی بسته بندی دخانیات است که باید حداقل 30 درصد سطح و در حالت ایده آل 50 درصد را پوشش دهد (ماده 11). در نهایت، تبلیغات، ترویج و حمایت از محصولات دخانی بر اساس ماده 13 آیین نامه ممنوع است.

علاوه بر کنوانسیون چارچوب سازمان جهانی بهداشت در مورد کنترل دخانیات (WHO FCTC)، طبق یک مقاله در مورد قوانین پیشگیری و کنترل سیگار در کوبا، طرحی از اقدامات WHO به نام MPOWER-WHO وجود دارد که به دنبال موارد زیر است:

نظارت بر مصرف دخانیات، محافظت از مردم در برابر دود تنباکو، ارائه کمک به معتادان، اطلاع رسانی و هشدار در مورد خطرات این اعتیاد، ممنوعیت تبلیغات، ترویج و حمایت از تنباکو و افزایش قیمت و مالیات بر تنباکو. این معاهدات و طرحها در کشورهای مختلف از جمله ایرلند، نروژ، ایتالیا و اسپانیا که مصرف تنباکو در کافهها و رستورانها ممنوع است، تأثیر زیادی داشته است. در منطقه امریکای لاتین، محدودیت ها در کشورهایمانند آرژانتین، شیلی، کلمبیا، مکزیک و اروگوئه اعمال می شود. در شیلی، استعمال دخانیات در فضاهای بسته عمومی یا خصوصی ممنوع است و جریمه های عدم رعایت آن از هزار دلار تا تعطیلی قطعی موسسات است.

سیگار کشیدن در کوبا

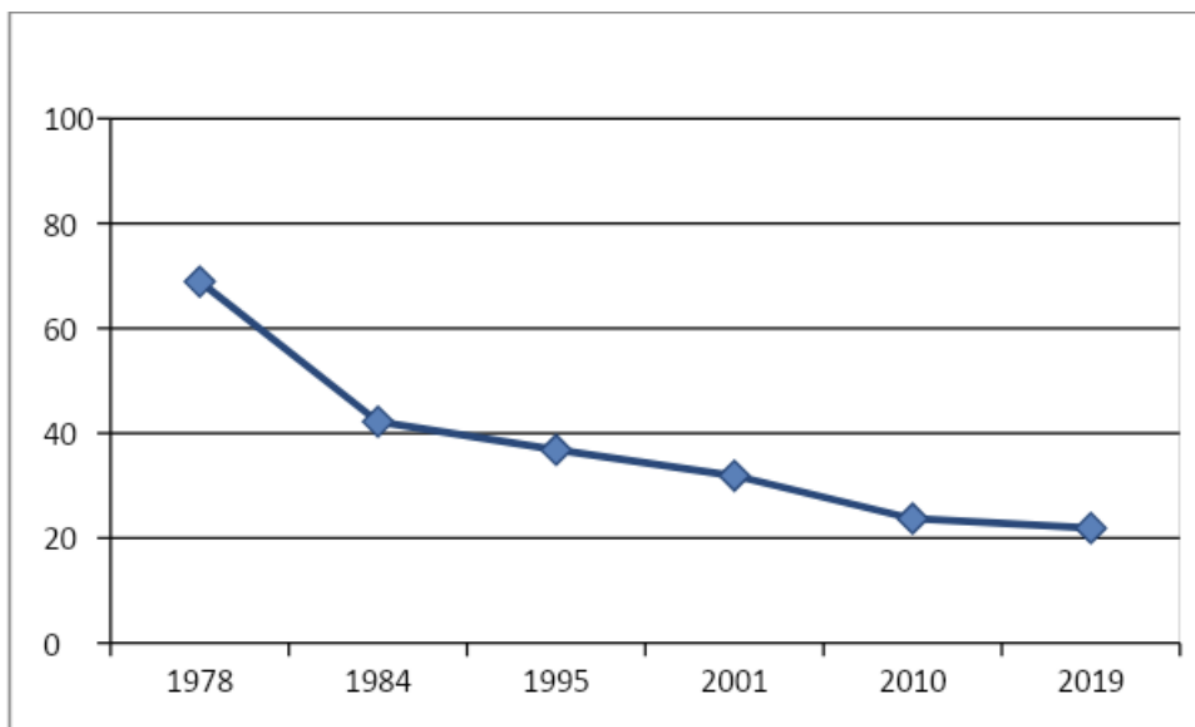
بر اساس مقاله ای که در *Revista Cubana de Salud Pública* منتشر شده است، در پنجاه سال گذشته تعداد اپیدمی تنباکو در کوبا به تدریج در حال کاهش بوده است. در سال 1978، شیوع در این جزیره برای جمعیت بالای 17 سال 68.9 درصد بود و این کشور را در رتبه‌های اول جهان قرار داد، بنابراین در آن تاریخ مجموعه‌ای از اقدامات انجام شد. تا سال 1984، شیوع استعمال دخانیات به 42.2 درصد کاهش یافت. یازده سال بعد، در سال 1995، 36.8 درصد از جمعیت در کوبا سیگار می کشیدند، با شیوع 48.1 درصد در میان مردان و 26.3 درصد در میان زنان. در سال 2001 میزان شیوع به 31.9 درصد کاهش یافت با نزدیک به 2 میلیون سیگاری. تا سال 2010 شیوع سیگار در این جزیره برای جمعیت بالای 15 سال 23.7 درصد بود. از این میزان 74.8 درصد سیگار کشیدن را قبل از 20 سالگی شروع کرده بودند بنابراین بیشترین اقدامات پیشگیرانه باید به سمت آن گروه انجام می شد. 9 سال بعد، اعداد تغییر قابل توجهی نداشتند. بر اساس نتایج آخرین بررسی استعمال دخانیات که در سال 2019 در این جزیره انجام شد 21.6 درصد از جمعیت سیگاری بودند که معادل بیش از 2 میلیون نفر است. سن شروع عادت مضر در جزیره 17.4 سال است.

نیاز به قانون

اگرچه میزان مصرف سیگار در کوبا در دهه های اخیر کاهش یافته است، اما هنوز کارهای زیادی برای انجام دادن وجود دارد. این جزیره از کشورهایی مانند نائورو یا برمه (میانمار) که به ترتیب 49.5 درصد و 43 درصد از جمعیت آن سیگار می کشند، فاصله زیادی دارد. اما همچنین با نتایج کشورهایی مانند السالوادور و کلمبیا که ارقام نزدیک به 8 درصد را نشان می دهند، فاصله دارد. در کوبا جنجال های معمول یک ملت تولید کننده نیز وجود دارد و تنباکو علاوه بر اینکه یک کالای مهم اقتصادی است (سیگار برگ کوبائی) ، مایه غرور ملی است و به شدت با سنت ها و هویت پیوند خورده است.

در مورد اسناد حقوقی نیز باید خاطرنشان کرد که از سال 1976 تا 2017 تعداد 29 سند با دامنه های مختلف مرتبط با سیگار در جزیره تصویب شده است. 5 مورد از آنها توسط مجمع ملی قانونگذاری و پارلمان ، 2 مورد توسط کمیته اجرائی شورای وزیران و بقیه توسط وزارت خانه های بهداشت عمومی، فرهنگ و سازمان هواپیمائی کشوری و غیره تصویب شده است. اما وجود مقررات تضمین کننده انطباق و اجرای آنها نیست. حتی یک نفر را نمی توان نام برد که در کوبا به خاطر کشیدن سیگار در یک مکان عمومی جریمه شده

باشد. کافی است سوار اتوبوس شوید یا به هر مؤسسه ای بروید تا مردم حتی مسئولان را در حال سیگار کشیدن ببینید. حتی در بیمارستان‌ها و مدارس، افرادی را می‌توان دید که هوای دیگران را با دود سیگارشان آلوده می‌کنند و اگر کسی به آنها تذکر دهد با عصبانیت پاسخ می‌دهند. با وجود کمپین‌های آگاهی دهی متعددی که راه اندازی شده هنوز باید در این زمینه تلاش کرد.

سیر شیوع و درصد سیگاری ها در کوبا

همه اینها در شرایطی رخ می‌دهد که سیگار باعث مرگ بیش از 13000 نفر در سال در کوبا می‌شود، روزانه 36 کوبایی به این دلیل جان خود را از دست می‌دهند و به طور متوسط، یک فرد سیگاری بیش از 15 نخ سیگار در روز مصرف می‌کند، در حالی که 45 درصد سیگاری‌ها وابستگی بالایی دارند و در پنج دقیقه اول روز شروع به کشیدن سیگار می‌کنند. بدیهی است که کشور نیاز فوری به یک قانون جامع مبارزه با دخانیات دارد که همه چیز مربوط به نظارت، مراقبت و کنترل این بیماری همه گیر را تنظیم کند. همچنین تمایل به اجرای آن، علیرغم اینکه چقدر ممکن است نامحبوب باشد. می‌توان در متن واحد این قانون جامع، به شیوه‌ای مفصل و منظم، تمامی اقدامات مندرج در طرح MPOWER-WHO را با هم ادغام نمود، اقداماتی را که قبلاً اجرا شده‌اند را به پیش برد و فقدان موارد را جبران نمود. این امر مستلزم اقدام مشترک همه سازمان‌های دولتی درگیر در کوبا در این موضوع حیاتی برای جامعه است چرا که جان هزاران نفر در خطر است.

منبع :

<https://oncubanews.com/en/cuba/smoking-in-cuba-in-search-of-a-law-as-unpopular-as-it-is-necessary>